

**UCHWAŁA NR XXXVII/337/2021
RADY MIEJSKIEJ W KROTOSZYNIE**

z dnia 30 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy
Krotoszyn na 2022 rok**

Na podstawie art. 10 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.), Rada Miejska w Krotoszynie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na 2022 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Krotoszyna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Anna Sikora

Załącznik do Uchwały Nr XXXVII/337/2021
Rady Miejskiej w Krotoszynie
z dnia 30 grudnia 2021 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA I GMINY KROTOSZYN
na 2022 rok

I. WPROWADZENIE

Zażywanie substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki i dopalacze jest coraz poważnym problemem społecznym, który generuje szereg szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych. Należą do nich między innymi pogorszenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego, rozluźnienie lub rozpad więzi rodzinnych i międzyludzkich, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, wzrost przestępczości, wypadki drogowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Wzrastają również koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo. Waga tego problemu wymaga podejmowania działań zmierzających do zredukowania szkód z tym związanych.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok jest dokumentem określającym działania, które będą realizowane przez Miasto i Gminę Krotoszyn w ramach zadań własnych, w obszarze przeciwdziałania narkomanii na terenie Gminy Krotoszyn w 2022 roku. Zadania programowe są w dużej mierze kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na 2022 rok stanowi podstawę do praktycznej realizacji zadań własnych gminy określonych w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku. Zgodnie z art.10 ust.1 tejże ustawy realizacja zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii odbywa się w szczególności poprzez:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniami;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminny Program wpisuje się także w zapisy aktów prawnych i innych programów na poziomie krajowym i wojewódzkim, ze szczególnym uwzględnieniem założeń Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 642), uwzględniając obszary działania w zakresie:

1. profilaktyki uzależnień, tj:

- Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom
- Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu)
- Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień
- Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego
- Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin
- Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie
- Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich

2. Uzależnienia od narkotyków, tj.

- Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii jest aktem prawnym uchwalanym corocznie przez radę gminy i zawiera zadania koordynowane przez Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Krotoszynie. Zadania objęte Programem finansowane są ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, oraz środków własnych gminy.

II. ŚRODKI FINANSOWE PROGRAMU

- 1) Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii finansowany będzie w ramach zadań własnych oraz z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2022 roku.
- 2) Plan wydatków programu na 2022 rok został określony w uchwale budżetowej na 2022 rok w dziale 851 – Ochrony zdrowia, rozdział 85153 – Przeciwdziałanie narkomanii
- 3) Środki finansowe niewykorzystane w danym roku kalendarzowym, przechodzą do działu ochrona zdrowia 851, rozdział 85153 – Przeciwdziałanie narkomanii, na rok następny.

III. RAMY CZASOWE PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii obejmuje zadania przewidziane do realizacji w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 roku. Większość ujętych w programie zadań stanowi kontynuację działań realizowanych w latach ubiegłych.

IV. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 29 lipca a 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
2. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
5. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
6. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025,
8. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii,
9. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Krotoszyn

V. CELE STRATEGICZNE I OBSZARY REALIZACJI PROGRAMU

Głównym celem realizacji programu jest w możliwie jak największym stopniu zapobieganie powstaniu nowych problemów, związanych z uzależnieniem od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, w tym przede wszystkim ograniczenie związanych z tym zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży. Ponadto celem programu jest minimalizacja szkód zdrowotnych, zaburzeń życia rodzinnego oraz zachowań przemocowych związanych ze spożywaniem substancji psychoaktywnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na 2022 rok dostosowany jest do potrzeb i specyfiki Gminy. Uwzględnia lokalne możliwości jego realizacji i zaangażowanie instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką rozwiązywania problemów narkotykowych, przeciwdziałania przemocy i wykluczeniom społecznym.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na 2022 realizowany będzie w następujących obszarach:

- zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z nadużywaniem narkotyków oraz zmniejszenie rozmiarów już istniejących;
- wdrażanie dodatkowych form profilaktyk, kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży;

- podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych;
- tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej do realizacji programu;
- realizowanie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Planowany wykaz zadań służących do realizacji celu głównego został przedstawiony w Rozdziale IX.

VI. GRUPA DOCELOWA

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii skierowany jest do wszystkich mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn, ze szczególnym uwzględnieniem grup społecznych związanych z problemem narkomanii, bądź zagrożonych dużym prawdopodobieństwem jego wystąpienia.

VII. PODMIOTY REALIZUJĄCE

Realizatorami Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn są:

- 1) ***Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Krotoszynie – pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.***

Do zadań Wydziału Oświaty i Spraw Społecznych należy:

- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach pomocy w środowisku lokalnym,
- wdrażanie programów z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii,
- kierowanie osób uzależnionych i ich rodzin do specjalistów,
- koordynowanie realizacji programów z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii,
- sporządzanie sprawozdań i analiz finansowo-rzeczowych z wykonania programów.

- 2) ***Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – Dział Wspierania Rodziny i ds. Uzależnień w Krotoszynie ,***

- 3) *Poradnia Leczenia Uzależnień, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, placówki oświatowe, straż miejska, policja i inne podmioty, których działalność ma na celu przeciwdziałanie narkomanii i przemocy.*
- 4) *Organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień od środków psychoaktywnych wyłonione w drodze konkursu ofert.*

Każdy podmiot prawny funkcjonujący na terenie gminy Krotoszyn, którego działalność statutowa nie jest nastawiona na zysk, może ubiegać się o dotację na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii.

Ponadto osobom mającym specjalistyczne wykształcenie w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień mogą być zlecane do realizacji w formie umowy zlecenia, zadania w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

VIII. DIAGNOZA PROBLEMÓW NARKOTYKOWYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY KROTOSZYN

Narkomania to problemem społeczny, który stanowi poważne zagrożenie także dla społeczności mieszkańców naszej Gminy. Zażywanie narkotyków i innych substancji psychoaktywnych powiązane jest często z występowaniem przemocy w rodzinie, konfliktami z prawem, utratą pracy itp. Podstawowym źródłem informacji na temat skali i charakteru problemów związanych z narkomanią są jednostki takie jak Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, służby medyczne placówki oświatowe, a także instytucje podejmujące na terenie Gminy Krotoszyn działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie. Należą do nich między innymi Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Leczenia Uzależnień, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz organizacje pozarządowe.

1. Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie

Problemy wynikające ze stosowania środków odurzających czyli substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych potwierdzają informacje z Powiatowej Komendy Policji w Krotoszynie. W ramach działań własnych Komenda prowadzi ciągły monitoring stanu zagrożenia bezpieczeństwa na terenie gminy, co pozwala na wytyczanie obszarów, w których należy podjąć czynności zmierzające do ograniczenia niekorzystnych zjawisk związanych z problemem narkomanii.

Tabela 1: Statystyki KPP w Krotoszynie za lata 2018-2021.

ROK	2018	2019	2020	2021 (I półrocze)
Ilość popełnianych czynów zabronionych przez ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii	117	170	178	88
Liczba wszczętych postępowań w związku z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii	36	31	28	16
Liczba przypadków udzielania narkotyków innej osobie i udzielenia narkotyków w celu osiągnięcia korzyści majątkowej	78	143	135	75
Liczba przypadków posiadania narkotyków	39	25	43	13
Liczba przypadków nielegalnej uprawy (mak, konopie indyjskie)	0	2	4	1

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Krotoszynie

2. Komenda Straży Miejskiej w Krotoszynie

Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Krotoszynie w latach 2018, 2019, 2020 i I półroczu 2021 roku nie podejmowali interwencji związanych z problemem narkomanii.

3. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie

Z informacji uzyskanych z Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie wynika, że w związku z narkotykami w 2018 roku w oddziałach szpitalnych hospitalizowane zostały 2 osoby, a w 2019 roku 1 osoba. W tym samym okresie na krotoszyńskich oddziałach z powodu schorzeń wywołanych spożywaniem dopalaczy przyjęta została jedna osoba w 2018 roku.

Tabela 2: Dane SPZOZ Krotoszyn.

ROK	2019	2020	2021 (I półrocze)
Liczba osób hospitalizowanych z powodu schorzeń związanych z narkotykami	2	1	0
Liczba osób hospitalizowanych z powodu schorzeń związanych z narkotykami	0	2	1

Źródło: SPZOZ w Krotoszynie

4. Poradnia Leczenia Uzależnień w Krotoszynie

Poradnia Leczenia Uzależnień w Krotoszynie zajmuje się pomocą osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin. Prowadzi między innymi psychoterapię uzależnienia od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomoc rodzinom osób uzależnionych, pomoc osobom współuzależnionym, a także działalność profilaktyczną oraz konsultacje i poradnictwo w sytuacjach problemowych. Zauważyć należy, iż w 2019 roku wzrosła liczba osób biorących udział w terapii zarówno w związku z problemem uzależnienia od narkotyków, jak i liczba osób współuzależnionych, wysoki poziom tych wskaźników utrzymał się również w 2020 roku, pomimo obostrzeń pandemicznych. Szczegółowe dane dotyczące działalności poradni zaprezentowano poniżej.

Tabela 3: Dane Poradni Leczenia Uzależnień za lata 2018-2021.

ROK	2018	2019	2020	2021 (I półrocze)
Liczba osób, które podjęły terapię w poradni w związku z uzależnieniem od narkotyków, dopalaczy itp.	15	26	22	12
Liczba osób, które nie ukończyły terapii w związku z uzależnieniem od narkotyków, dopalaczy itp.	10	17	5	7
Liczba osób, które ukończyły terapię w związku z uzależnieniem od narkotyków, dopalaczy itp.	3	4	2	3
Liczba osób współuzależnionych, które podjęły terapię .	70	92	74	42

Źródło: Poradnia Leczenia Uzależnień w Krotoszynie

5. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krotoszynie

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krotoszynie udziela pomocy rodzinom zagrożonym lub dotkniętym problemem narkomanii i osobom uzależnionym. Pomoc udzielana jest w oparciu o kontrakt socjalny, pracę socjalną, a w razie potrzeby przyznaje świadczenia w postaci zasiłków.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krotoszynie w 2019 roku objął pomocą okresową lub doraźną 610 rodzin, z czego 4 borykały się z problemem narkomanii. Środki finansowe przekazane rodzinom z problemem narkotykowym w 2019 roku wyniosły 3.000,00 zł, co stanowiło zaledwie 0,13% środków przeznaczanych przez MOPS dla rodzin potrzebujących. W związku z przemocą w rodzinie MGOPS objął pomocą 71 rodzin i założył taką samą liczbę „Niebieskich Kart”.

W pierwszym półroczu 2020 roku pomocą objęto ogółem 530 rodzin, z czego w 3 rodzinach występował problem z narkomanią. W pierwszym półroczu 2020 roku MGOPS objął procedurą „Niebieskiej Karty” 31 rodzin.

Tabela nr 4. Dane MGOPS Krotoszyn za lata 2018-2021.

ROK	2018	2019	2020	2021 (I półrocze)
Ogólna liczba rodzin objętych pomocą okresową lub doraźną	634	610	735	434
Liczba rodzin objętych pomocą w związku z narkomanią	3	4	5	4
Ilość środków finansowych przeznaczonych dla rodzin, w których występuje problem alkoholowy	2.000,00	3.000,00	9.000,00	3.000,00
Udział procentowy środków finansowych przeznaczonych dla rodzin, w których występuje problem alkoholowy w środkach przeznaczonych na pomoc okresową bądź doraźną dla rodzin ogółem	0,09	0,13	8,16	14,47
Liczba rodzin objętych pomocą w związku z występowaniem przemocy w rodzinie	10	71	63	4
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej karty”	68	71	79	24

Źródło: MGOPS w Krotoszynie

W ramach struktur Działu Wspierania Rodziny i ds. Uzależnień Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krotoszynie funkcjonuje Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii. Pomoc punktu kierowana jest do wszystkich członków rodziny borykającej się z problemem zażywania substancji psychoaktywnych: zarówno sama osoba uzależniona, jak i członkowie jej rodziny mają możliwość skorzystania z oferty pomocowej. Punkt zapewnia wsparcie terapeutę uzależnień i psychologa, prowadzi również działalność profilaktyczną.

Tabela nr 5. Dane MGOPS Krotoszyn za lata 2016-2020

ROK	2016	2017	2018	2019	2020
Porady	358	1605	1217	1348	1597*
Liczba osób korzystających	89	236	212	214	177

Uzależnienia/nadużywanie (marihuana, amfetamina , MDMA, NSP-dopalacze, uzależnienia behawioralne)	40	59	71	55	54
Problemy w rodzinie (problemy emocjonalne, współuzależnienie, samouszkodzenia, problemy wychowawcze)	40	141	110	136	123
Grupa ryzyka	9	36	31	23	-

* W tym 980 porad tradycyjnych, 519 porad telefonicznych i 98 online.

Źródło: Dział Wsparcia Rodziny i ds. Uzależnień MGOPS w Krotoszynie.

6. Świetlice opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne.

W 2020 roku na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn działały cztery świetlice prowadzące pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży. Dwie z nich (Świetlica socjoterapeutyczna dla małych dzieci „GNIAZDO” oraz Świetlica socjoterapeutyczna Ośrodka Profilaktyki Środowiskowej) prowadzone są przez Stowarzyszenie Szansa, kolejne dwie funkcjonują (Młodzieżowa Pracownia Socjoterapii i Młodzieżowy Klub Środowiskowy „RIVENDELL”) funkcjonują w ramach działu wsparcia rodziny MGOPS Krotoszyn. W świetlicach prowadzona jest praca wychowawcza zorientowana na działania, które mają pomóc dzieciom i nastolatkom ze środowisk defaworyzowanych, rodzin zagrożonych, bądź borykających się z problemem uzależnień, podjąć trafne decyzje dotyczące wyborów, określenia systemu wartości, samodzielności myślenia, zachowań asertywnych i umiejętność radzenia sobie z presją rówieśniczą, jak również ukazujące alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu. Prowadzona jest również akcja dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach.

7. Diagnozowanie występujących w szkołach czynników ryzyka i czynników chroniących.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii w gminnym programie przeciwdziałania narkomanii uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących.

Zgodnie z treścią Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii szkoły z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn corocznie przeprowadzają diagnozę dotyczącą występujących w ich środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. Diagnoza ta dotyczy zarówno uczniów i nauczycieli, jak i rodziców. Przeprowadzana jest w każdym roku szkolnym, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku

szkolnego, a jej wyniki uwzględniane są przy konstruowaniu programu opiekuńczo-wychowawczego danej szkoły na rok następny. Przy sporządzaniu diagnozy analizowane są:

- **Czynniki chroniące** - przez które należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.
- **Czynniki ryzyka** – przez które należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

Rola jednostek oświatowych jest ogromna, ponieważ najskuteczniejszymi strategiami profilaktycznymi są te, które angażują zarówno szkołę, jak i rodzinę.

8. Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych

W 2021 roku przeprowadzona została diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych dla Miasta i gminy Krotoszyn. Badania ankietowe przeprowadzone zostały w trzech odrębnych grupach respondentów: osoby dorosłe, dzieci i młodzież oraz sprzedawcy napojów alkoholowych. Pytania dotyczące narkomanii skierowane zostały tylko do dwóch pierwszych grup.

GRUPA I (dorośli mieszkańcy) obejmowała 500 osób w wieku powyżej 18 lat, w tym 247 mężczyzn i 253 kobiety. Badane osoby były zróżnicowane pod względem wieku, poziomu wykształcenia, czy miejsca zatrudnienia.

Skala narkomanii

- Do sięgania po narkotyki i dopalacze przyznał się alarmująco wysoki odsetek dorosłych mieszkańców gminy Krotoszyn, tj. 20%, w tym 5% podało, iż miało to miejsce wyłącznie 1 raz.
- Do okazjonalnego zażywania substancji psychoaktywnych, czyli kilka razy w roku przyznało się z kolei 4% badanych, natomiast codziennie po narkotyki lub dopalacze sięga 3% mieszkańców gminy Krotoszyn.
- W świetle odpowiedzi znaczącej części ankietowanych, którzy przyznali się do sięgania po narkotyki i dopalacze, pandemia COVID-19 miała negatywny wpływ na częstotliwość zażywania przez nich tych substancji. Przyznało to 45% z nich, a 25% osób po inicjacji narkotykowej trudno było jednoznacznie określić zmiany w spożywaniu narkotyków w dobie pandemii.

Rodzaj zawyżanych
substancji

- Wyniki badania ankietowego wykazały, iż dorośli mieszkańcy gminy Krotoszyn najczęściej sięgają po środki nasenne (36%), jednakże dużą popularnością wśród osób po inicjacji narkotykowej cieszą się również: marihuana i leki zażywane w celu odurzenia się (po 17%), dopalacze (16%), kokaina (11%), ekstazy (10%) oraz mefedron (9%).

GRUPA II (środowisko dzieci i młodzieży) - w badaniu ankietowym wzięli udział uczniowie wszystkich szkół podstawowych z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn (od klasy IV wzwyż) i wszyscy uczniowie szkół ponadpodstawowych z terenu Miasta i Gminy Krotoszyn. Łącznie wypełnionych zostało 3338 ankiet, 56% z nich przekazanych zostało przez uczniów szkół podstawowych, pozostałe 44% dotyczy uczniów szkół ponadpodstawowych. Pod względem płci 54% badanej grupy stanowiły dziewczynki, zaś 46% chłopcy.

Skala sięgania po
narkotyki
i dopalacze

- Zebrany materiał badawczy wykazał, że po narkotyki, dopalacze lub inne substancje psychoaktywne sięgnęło 7% uczniów. Niemniej, wśród badanych ze szkół podstawowych jest to zaledwie 1% ankietowanych.
- W okresie 30 dni poprzedzających badanie kontakt z używkami takimi jak dopalacze i narkotyki miało 41% uczniów będących po inicjacji narkotykowej. Wśród nich 17% przyznało się do zażycia ich 5 razy i więcej.
- Podczas trwania izolacji spowodowanej COVID-19 po substancje psychoaktywne częściej niż zwykle sięgało 14% uczniów mających z nimi wcześniej kontakt. Pozytywny jest jednak fakt, że sytuacja epidemiologiczna w kraju i na świecie nie wpłynęła na zachowania większości uczniów w tym zakresie (75%).

Rodzaj zażywanych
substancji

- Najpopularniejszą substancją psychoaktywną wśród dzieci i młodzieży sięgającej po te środki w gminie Krotoszyn, podobnie jak ma to miejsce w całym kraju, jest marihuana lub haszysz, na którą wskazało 83% osób po inicjacji narkotykowej. Z przeprowadzonego badania wynika również, że uczniowie eksperymentują z różnymi substancjami, a liczne odpowiedzi padły na mefedron, amfetaminę, ekstazy, metamfetaminę, czy grzyby halucynogenne.

Inicjacja
narkotykowa

- Z przeprowadzonego badania możliwe jest wysunięcie alarmującego wniosku – po narkotyki i dopalacze sięgają mieszkańcy Gminy w bardzo młodym wieku. Jak wskazało 12% badanych po inicjacji narkotykowej, podczas pierwszego kontaktu z tymi substancjami miało 10-13 lat, natomiast 10% badanych miało wówczas mniej niż 10 lat.
- Z odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy można również określić w jaki sposób zdobywają oni nielegalne substancje. Uczniowie pierwszy kontakt z narkotykami lub dopalaczami mają, ponieważ są nimi częstowani przez swoich kolegów, zażywają je w gronie znajomych, a także dokonują zakupu od rówieśników lub osób, których nie znają osobiście. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdobycie narkotyków możliwe jest również poprzez zakup w Internecie, natomiast na uwadze należy mieć w szczególności fakt, iż osoby młode otrzymują takie środki również bez wyrażenia zgody i wiedzy o tym fakcie.

Powody sięgania po
narkotyki
i dopalacze

- Główną motywacją uczniów do spróbowania narkotyków lub dopalaczy jest ciekawość, na którą wskazała ponad połowa osób po inicjacji narkotykowej (51%) oraz chęć dobrej zabawy (41%). Wśród innych odpowiedzi respondenci podali także, że powodem ich decyzji była również chęć bycia modnym (5%) i presja środowiska (3%).

Opinia na temat
narkotyków
i dopalaczy

- Narkotyki są łatwe do zdobycia w opinii 12% badanych, a dopalacze według 9% ankietowanych. Zdobycie substancji psychoaktywnych na terenie Gminy jako trudne ocenia z kolei 21%, zarówno w przypadku narkotyków, jak i dopalaczy.
- Wśród uczniów szkół podstawowych narkotyki za łatwo dostępne uznało 5% grupy, natomiast dopalaczy – 4%.
- Wiedza na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych wśród uczniów z gminy Krotoszyn jest na satysfakcjonującym poziomie – 11% uznało dopalacze za mało szkodliwe, nieszkodliwe lub zadeklarowało brak wiedzy w tym zakresie, z kolei w przypadku narkotyków było to 10% badanych.

Reakcje rodziców

- Zdecydowana większość rodziców nie wie, że ich dzieci sięgają po substancje psychoaktywne (77%), natomiast należy zwrócić uwagę, że aż 9% badanych po inicjacji narkotykowej podało, iż ich opiekunowie nie zareagowali i nie podjęli żadnych działań, gdy dowiedzieli się o zachowaniach ryzykownych swoich dzieci. W przypadku 8% młodych mieszkańców Gminy przeprowadzono rozmowę w zakresie szkodliwości narkotyków i dopalaczy, natomiast w stosunku do 2% ankietowanych zażywających substancje psychoaktywne podjęto decyzję o specjalistycznej pomocy.

IX. DZIAŁANIA PLANOWANE W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2021 ROK ORAZ SPOSOBY ICH REALIZACJI

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem

Cel działań:

Zmniejszenie skutków degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.

Zadanie to realizowane będzie poprzez działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii ul. Młyńska 2b w Krotoszynie (motywowanie do podjęcia leczenia, informowanie o możliwościach leczenia itp.)

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej

Cel działań:

Zmniejszenie liczby dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego na skutek problemów narkomanii.

Zadanie to realizowane będzie poprzez: zapewnienie rodzinom pomocy psychologicznej i terapeutycznej w punkcie wsparcia – Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii (praca z rodzicami, wspieranie ich w problemach dzieci i innych członków rodziny itp.)

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży

Cel działań:

- zmniejszenie liczby osób sięgających po narkotyki i inne środki psychoaktywne;
- zmniejszenie liczby nowych przypadków uzależnień;
- ograniczenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanego sięganiem po narkotyki.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) udzielanie wsparcia psychologicznego osobom uzależnionym oczekującym na przyjęcie do ośrodka leczenia uzależnień od środków psychoaktywnych – Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii;
- 2) zapewnienie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej, udzielanie konsultacji, porad, interwencji oraz motywowania do zmiany stylu życia osób eksperymentujących z narkotykami, dopalaczami itp.
- 3) finansowanie programów profilaktycznych o charakterze edukacyjnym dla dzieci, młodzieży i dorosłych w szkołach podstawowych;
- 4) udzielanie pomocy wychowawczej i socjoterapeutycznej dla dzieci z grupy ryzyka poprzez ich udział w zajęciach świetlicowych (alternatywne formy spędzania czasu wolnego);
- 5) poprawa bazy lokalowej placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży;
- 6) udział w kampaniach mających na celu informowanie o istocie uzależnień od narkotyków i dopalaczy;
- 7) organizowanie szkoleń, narad podnoszących kompetencje osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii;
- 8) zakup materiałów edukacyjnych z zakresu narkomanii.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii

Cel działań:

Tworzenie bazy materialnej i organizacyjnej dla realizacji programów przeciwdziałania narkomanii.

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- 1) zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, zwłaszcza poprzez ofertę placówek wsparcia;
- 2) organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka.
- 3) współpraca z lokalnymi mediami w zakresie informowania o formach i sposobach pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin w zakresie narkomanii.

5. Inne zadania z dziedziny profilaktyki i przeciwdziałania problemom narkomanii, które nie zostały ujęte w programie a mogą okazać się niezbędne do zwiększenia skuteczności oddziaływań w tej dziedzinie.

X. SPODZIEWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. wzrost świadomości mieszkańców gminy o możliwości uzyskania pomocy i wsparcia;

2. wzrost inicjatyw społeczności lokalnych podejmowanych na rzecz zapobiegania zjawisku narkomanii, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, jak również pomoc osobom uzależnionym;
3. uświadomienie mieszkańcom gminy zdrowotnych i społecznych skutków stosowania środków psychoaktywnych;
4. wzrost liczby młodych osób zaangażowanych w propagowanie zdrowego stylu życia bez używek.

XI. SPOSÓB KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie kontrolowany poprzez następujące działania:

- 1) Przedstawienie Radzie Miejskiej rocznego sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii;
- 2) Stały monitoring realizacji programu przez pełnomocnika ds. profilaktyki;
- 3) Opracowanie ankiety dla Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii z realizacji działań podejmowanych przez gminę w 2022 roku;

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 25 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) określa, że przeciwdziałanie narkomanii jest zadaniem własnym gminy, wskazuje szczegółowy zakres tego zadania, a także zobowiązuje Radę Gminy do uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Krotoszyn na 2022 rok stanowić będzie podstawowy dokument, na podstawie którego realizowane będą zadania własne gminy wynikające z cytowanej wyżej ustawy.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

I Zastępca Burmistrza

mgr Ryszard Czuske